

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Trzebiatowski

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi H.K., L.K. i K.K.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z 29 czerwca 2022 r., II Ca 108/21 (WSC 24/24),
wydanego w sprawie z powództwa H.K., L.K. i K.K.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Powódki H.K., L.K. i K.K. wniosły skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 29 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie postanowieniem z 22 stycznia 2025 r. odrzucił skargi L.K. i K.K. jako nieopłacone. Zatem została rozpoznana skarga wniesiona tylko przez H.K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części (pkt 1),

przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (pkt 5) oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem (pkt 6).

W judykaturze przyjmuje się, że wszystkie wymogi skargi wymienione w art. 424⁵ § 1 k.p.c. muszą być spełnione, aby pismo strony mogło być uznane za skargę (np. postanowienie SN z 13 listopada 2007 r., III CNP 78/07). Brak któregośkolwiek z elementów konstrukcyjnych skargi jest brakiem istotnym, nieusuwalnym w postępowaniu naprawczym i powoduje jej odrzucenie *a limine* (np. postanowienie SN z 18 stycznia 2006 r., III CNP 26/05).

Przedstawiona skarga nie odpowiada przedmiotowym wymogom, a jej wady mają charakter nieusuwalny. Skarga nie spełnia bowiem wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 4 i 5 k.p.c.

Uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy, polega na przedstawieniu wyodrębnionego wyводу przekonującego, że szkoda została wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem wyroku niezgodnego z prawem (por. m.in. postanowienia SN: z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 141; z 22 listopada 2005 r., I CNP 19/05 i z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16). Skarżący powinien przy tym przedstawić dowody lub inne środki uwiarygodniające jego twierdzenia (np. postanowienia SN: z 25 lipca 2006 r., III CNP 40/06 i z 23 marca 2006 r., IV CNP 23/06, Biuletyn SN 2006, nr 6, s. 8).

Tak rozumianego obowiązku skarżąca nie spełniła. Skarżąca upatruje powstanie szkody wskutek wydania zaskarżonego wyroku i oddalenia jej apelacji, co odebrało jej prawomocnie prawo do uzyskania należnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną wskutek śmierci brata i dziadka.

Należy podkreślić, że okoliczność, iż wydano orzeczenie niekorzystne dla strony, nieuwzględniające jej żądania lub zajętego w sprawie stanowiska, nie jest równoznaczne z poniesieniem szkody w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. Nieuzyskanie przez stronę w postępowaniu sądowym oczekiwanej ochrony prawnej nie zawsze musi prowadzić do powstania uszczerbku majątkowego. Poniesienie takiego uszczerbku w związku z nieuwzględnieniem roszczenia strona powinna wykazać, czego skarżąca nie uczyniła (np. postanowienia SN: z 29 czerwca 2016 r., IV CNP 2/16 i z 5 grudnia 2016 r., I CNP 15/16).

Ugruntowane są poglądy Sądu Najwyższego, z których wynika, że nieuwzględnienie powództwa w żądanej wysokości nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody (np. postanowienia SN: z 12 marca 2015 r., II CNP 54/14 i z 28 listopada 2016 r., II CNP 24/16). Ponadto szkoda spowodowana przez wydanie orzeczenia, powinna powstać później niż w dacie wydania orzeczenia (postanowienie SN z 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06).

Konstrukcja przepisów dotyczących skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wskazuje, że ustawodawcy chodziło wyłącznie o szkody, które zostały już wyrządzone. Na skarżącym spoczywa zawsze obowiązek uprawdopodobnienia, że poniósł konkretny uszczerbek majątkowy, nie zaś uszczerbek, który może dopiero w jego majątku wystąpić. Podkreślić zatem należy, że wymóg z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. dotyczy szkody już poniesionej, a nie hipotetycznej (postanowienia SN: z 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05; z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05; z 15 listopada 2011 r., IV CNP 60/11 i z 12 marca 2015 r., II CNP 54/14). Szkodą w rozumieniu przepisów o skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest zatem konkretny uszczerbek majątkowy, ustalony zgodnie z art. 361 § 2 k.c. (postanowienia SN: z 22 maja 2025 r., I CNP 93/23; 1 sierpnia 2025 r., I CNP 93/24).

Stosownie do art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżącego obciąża też obowiązek przedstawienia wyczerpującej i przekonywującej analizy prawnej przepisów dotyczących środków zaskarżenia, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub z innych przyczyn nie mogłoby odnieść skutku. Skarżący powinien przy tym wykazać, że od zaskarżonego wyroku nie przysługuje środek prawny, przy pomocy

którego mogłoby nastąpić wzruszenie zaskarżonego orzeczenia. Oznacza to obowiązek przeprowadzenia analizy przepisów dotyczących środków prawnych, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub które z innych przyczyn nie mogłyby odnieść skutku. Skarżący musi „wykazać”, a więc nie „wskazać”, „przyczyć” czy „uwiarygodnić”, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wykazanie powyższej okoliczności polega więc na ujawnieniu i przedstawieniu w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości – tj. na dowiedzeniu jej istnienia i przekonującym uzasadnieniu (np. postanowienie SN z 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140).

Skarżąca analizy takiej nie przedstawiła. Wskazanie przez skarżącą jedynie na niedopuszczalność skargi kasacyjnej i skargi nadzwyczajnej jest zbyt ogólnikowym spostrzeżeniem, którego nie można uznać za niezbędną w tym zakresie analizę prawną, przy pomocy której skarżąca wykazałaby tą okoliczność.

Zatem nie można uznać, że przesłanka z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. została spełniona.

Ze względów wskazanych powyżej Sąd Najwyższy uznał, że skarga nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 424⁵ k.p.c. i orzekł jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Marcin Trzebiatowski

(M.M.)

[r.g.]